

Undervisningsmiljø- repræsentanter

Denne DCUM-vejledning handler om undervisningsmiljørepræsentanter.

Vejledningen beskriver, hvad undervisningsmiljørepræsentanter er, og hvorfor deres arbejde er vigtigt. Den giver indblik i elevernes og de studerendes ret til at vælge repræsentanter samt repræsentanternes ret til at deltage i uddannelsesstedets arbejde med undervisningsmiljø.

DCUM-vejledningen tager udgangspunkt i eleveres, studerendes og andre uddannelsesdeltageres ret til et sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt undervisningsmiljø, der fremmer deres mulighed for trivsel, udvikling og læring, og som omfatter det fysiske, psykiske og æstetiske miljø.

Vejledningen skal støtte de undervisningsmiljøansvarlige i arbejdet med at leve op til kravene om at inddrage undervisningsmiljørepræsentanter i arbejdet for et godt undervisningsmiljø.

DCUM-vejledningen er baseret på undervisningsmiljølovens regler, på regler i anden lovgivning og på DCUMs viden om og erfaring med undervisningsmiljøforhold.

Undervisningsmiljørepræsentant - også kaldet UMR

Hvad er en undervisningsmiljørepræsentant?

En undervisningsmiljørepræsentant varetager elever og studerendes interesser omkring undervisningsmiljø og indgår i uddannelsesstedets arbejde med undervisningsmiljø. Elever og studerende har ret til at vælge to repræsentanter til hver arbejdsmiljøgruppe på uddannelsesstedet.

Arbejdsmiljøgruppe

Arbejdsmiljøgruppen varetager de daglige arbejdsmiljøopgaver i forbindelse med de ansattes arbejdsmiljø. Afhængig af uddannelsesstedets størrelse kan der være flere arbejdsmiljøgrupper. Fx en arbejdsmiljøgruppe for hvert hovedforløb på tekniske skoler. En arbejdsmiljøorganisation samler arbejdsmiljøgruppernes arbejde. Et uddannelsessted skal have en arbejdsmiljøorganisation med en eller flere arbejdsmiljøgrupper tilknyttet.

Undervisningsmiljøloven henviser ikke til arbejdsmiljøgruppen, men til sikkerhedsgruppen. Dette skyldes, at arbejdsmiljøloven er blevet ændret efter undervisningsmiljøloven kom til. Betegnelserne dækker dog over det samme i forbindelse med undervisningsmiljøarbejdet. Når der står sikkerhedsgruppe i undervisningsmiljøloven, skal man derfor tænke på arbejdsmiljøgruppe.

Hvad laver en undervisningsmiljørepræsentant?

Undervisningsmiljørepræsentanter deltager, når arbejdsmiljøgruppen skal behandle spørgsmål vedrørende undervisningsmiljøet. De deltager i arbejdet omtrent svarende til arbejdsmiljørepræsentanter i henhold til arbejdsmiljøloven dog uden arbejdsmiljørepræsentanternes beføjelser til fx at standse arbejdet i visse situationer og uden krav til særlig uddannelse.

Når arbejdsmiljøgruppen behandler forhold, som har betydning for undervisningsmiljøet, har undervisningsmiljørepræsentanterne en særlig observatørstatus med taleret og ret til at deltage i arbejdet.

Når undervisningsmiljørepræsentanter deltager i møder i arbejdsmiljøgruppen, bør det ikke tælle som fravær fra almindelig undervisning.

Som undervisningsmiljørepræsentanter bidrager elever og studerende konkret til, at uddannelsesstedets arbejdsmiljøgrupper i højere grad inddrager undervisningsmiljøet, når de træffer beslutninger. Udover at give elever og studerende en bedre mulighed for at øve indflydelse på ledelsens beslutninger omkring sikkerhed og sundhed på uddannelsesstedet, bidrager det også til at give den enkelte elev eller studerende større forståelse for, hvad man hver især kan og bør gøre for at fremme et godt undervisningsmiljø. Desuden forbereder indsatsen som undervisningsmiljørepræsentant elever og studerende på at varetage arbejdsmiljømæssige aspekter, når de senere i livet træder ind på arbejdsmarkedet.

ARBEJDSMILJØ
LOVEN KAP. 2
OG
AT-VEJLEDNING
F.3.3

HUULGAARD &
THOMSEN KAP. 4
OG
UNDERVISNINGSMILJØLOVENS
FORARBEJDE

HUULGAARD &
THOMSEN KAP. 4
OG
UNDERVISNINGSMILJØLOVENS
FORARBEJDE

Valg af undervisningsmiljørepræsentant

En undervisningsmiljørepræsentant, UMR, vælges af og blandt elever, studerende eller andre uddannelsesdeltagere.

Elever eller studerende gennemfører opstilling af kandidater og valg af undervisningsmiljørepræsentanter. Der findes ingen regler for, hvordan valget skal foregå.

Undervisningsmiljøloven

Undervisningsmiljøloven siger, at elever og studerende har ret til et godt undervisningsmiljø, så undervisningen kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Herudover skal undervisningsmiljøet fremme elevernes muligheder for udvikling og læring og omfatter derfor også uddannelsesstedets psykiske og æstetiske miljø. Undervisningsmiljøloven beskriver forholdene omkring undervisningsmiljørepræsentanter.

Elever og studerende medvirke til og samarbejde med ledelsen om at tilvejebringe og opretholde et godt undervisningsmiljø og herunder bidrage til, at de foranstaltninger, der træffes for at fremme et godt undervisningsmiljø, virker efter hensigten.

Elever og studerende har ret til at vælge to undervisningsmiljørepræsentanter til at varetage deres interesser over for uddannelsesstedets ledelse. Ledelsen kan endvidere tillade, at eleverne får mere vidtgående indflydelse på undervisningsmiljøet. Eleverne kan vælge to repræsentanter til hver arbejdsmiljøgruppe, der er dannet på uddannelsesstedet, og som beskæftiger sig med spørgsmål af betydning for undervisningsmiljøet. Repræsentanterne deltager i sikkerheds- og sundhedsarbejdet, når der behandles forhold af betydning for undervisningsmiljøet. Valg af undervisningsmiljørepræsentanter foretager eleverne og de studerende m.fl. selv.

UNDERVISNINGSMILJØLOVEN
§ 1, STK 3

UNDERVISNINGSMILJØLOVEN
§§ 4-5

Konkrete krav til inddragelse af elever

Udover reglerne i undervisningsmiljøloven, siger folkeskoleloven, at skolens leder skal inddrage skolens elever i spørgsmål vedrørende elevernes sikkerhed og sundhed.

FOLKESKOLELOVEN § 45,
STK. 5

DCUM anbefaler

Støt op om undervisningsmiljørepræsentanterne

Uddannelsesstedets ledelse og lærere kan gøre meget for, at undervisningsmiljørepræsentanterne får indflydelse på og gode oplevelser med undervisningsmiljøarbejdet. Det handler først og fremmest om at skabe forum for gode og konstruktive dialoger, men det kan også have betydning, at møder mv. ligger på belejlige tidspunkter – i eller omkring undervisningstiden. Også med hensyn til valghandlingen kan eleverne i grundskolen og på ungdomsuddannelserne have brug for hjælp.

Undervisningsmiljø i råd for elever og studerende

I elevrådet eller andre aktuelle råd for elever og studerende kan undervisningsmiljørepræsentanterne være med til at sætte undervisningsmiljøet på dagsordenen gennem arbejdet med undervisningsmiljøvurdering, holdninger, debat, temadage, begivenheder mv. Og gennem elevrådet kan opmærksomhed på undervisningsmiljø nå ud i klasser, hold og afdelinger.

Et aktiv i undervisningsmiljøvurderingen

Undervisningsmiljørepræsentanterne spiller naturligt en central rolle i undervisningsmiljøvurderingens fire faser, både når det handler om dataindsamling, fortolkning og idégenerering. Undervisningsmiljørepræsentanterne har en særlig indgang til at involvere og engagere uddannelsesstedets øvrige elever og studerende, så alle bliver aktive i at skabe et godt undervisningsmiljø.

Søg hjælp udefra

DCUM stiller viden, metoder, værktøjer mv. til rådighed for uddannelsessteder – se mere på www.dcum.dk

Forskellige organisationer for elever og studerende har viden om undervisningsmiljø og kan være gode sparringspartner. Tænk også på, om der er personer i forskellige netværk, som det vil være nærliggende at trække på. Det kan også være oplagt selv at starte netværk og samarbejde med undervisningsmiljørepræsentanter på uddannelsessteder i nærheden. Jo mere fokus undervisningsmiljøet får – jo bedre kan det blive!

Baggrund

Retskilder

Arbejdsmiljøloven (Bekendtgørelse af lov om arbejdsmiljø): Bekendtgørelse nr. 1072 af 07. september 2010

Folkeskoleloven (Bekendtgørelse af lov om folkeskolen): LBK nr 665 af 20/06/2014

Undervisningsmiljøloven (Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø): Lov nr. 166 af 14. marts 2001

Litteratur

Arbejdstilsynet: At-Vejledning F.3.3, Samarbejde om arbejdsmiljø i virksomheder med mindst 35 ansatte, 2011

Huulgaard, Aage & Thomsen, H. C. : Undervisningsmiljøloven, 2001. Systime.

Undervisningsministeriet: Sortbog om Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, 2001